

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

ØKO-faglige møder Velas

10. december 2021 i Vissenbjerg

Birgit Ingvorsen | +45 23 74 37 98 | biin@icoel.dk

Fonden for **økologisk landbrug**

Emner

- Nye EU-regler, ny økologibekendtgørelse og ny vejledning fra 1. januar 2022
 - Certificering og omlægning
 - N-fikserende og C-lagrende afgrøder
 - Erklæring ved brug af ikke-økologisk gødning
 - Afsætning af økologisk gødning til andre økologer eller til biogas
 - OrganicXseeds, omlægningsfrø m.v.
- Brancheanbefalinger om begrænset brug af ikke-økologisk husdyrgødning fra 1. august 2022
 - Biogasegødning – ”retur-regler” eller ”balance-gødning”
- CAP-reform og 1-årigt øko-tilskud fra 1. januar 2023

Nye EU-regler, ny økologibekendtgørelse og ny vejledning

- EU-forordning 2018/848 og en lang række gennemførselsbestemmelser, træder i kraft 1. januar 2022
- Ny økologibekendtgørelse er lige kommet ud
- Økologivejledningen er lige kommet ud
[Vejledning 2022 - Landbrugsstyrelsen \(lbst.dk\)](#)

Bilagsoversigt

- Bilag 1. Produkter, der i særlige tilfælde kan bruges til plantebeskyttelse på økologiske afgrøder
- Bilag 2. Liste over ikke-økologiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler
- Bilag 2.1 Dokumentation for anvendelse af bilag 2 produkter
- Bilag 3. Liste over tilladte ikke-økologiske foderstoffer
- Bilag 4. Liste over tilladte ikke-økologiske rengøringsmidler
- Bilag 5. Oversigt over reglerne for behandling i økologiske besætninger
- Bilag 6. Tilskudsordninger under Landdistriktsprogram 2000-2006, 2007-2013 og 2014-2020 og 2021 til fremme af natur og miljø
- Bilag 7. Skala til vurdering af rejse-sig-adfærd hos kvæg
- Bilag 8. Dimensioner til sengebåse til malkekvæg
- Bilag 9. Eksempel på rengøringsprocedure
- Bilag 10. Godt at vide om økologikontrollen
- Bilag 11. Uddybende om rengøring
- Bilag 12. Liste over afgrødekoder der opfylder sædskiftekravene
- Bilag 13. Definitionsliste

Økologi-Certificering – i stedet for autorisation

- I praksis er det dog det samme. Formelt gælder certificeringen for et år ad gangen og skal "forlænges" hvert år ved at indsende Fællesskemaet
- Autorisationsnummeret bliver til et "økologi-certificeringsnummer"
- Omlægning af hele bedriften inden for 2 år – i stedet for 4 kalenderår
- Hesteordning forsvinder – men heste kan holdes som "selskabsdyr" – så så mange du vil
- OrganicXlivestock.dk – ny husdyrdatabase for alle dyrearter, hvor økologiske avlsdyr oprettes. Databasen tjekkes og der skal søges dispensation ved alle indkøb af ikke-økologiske dyr.
- Ændringer ift. husdyrproduktion osv.

Nye sædskiftekrav i EU-reglerne fra 1. januar 2022

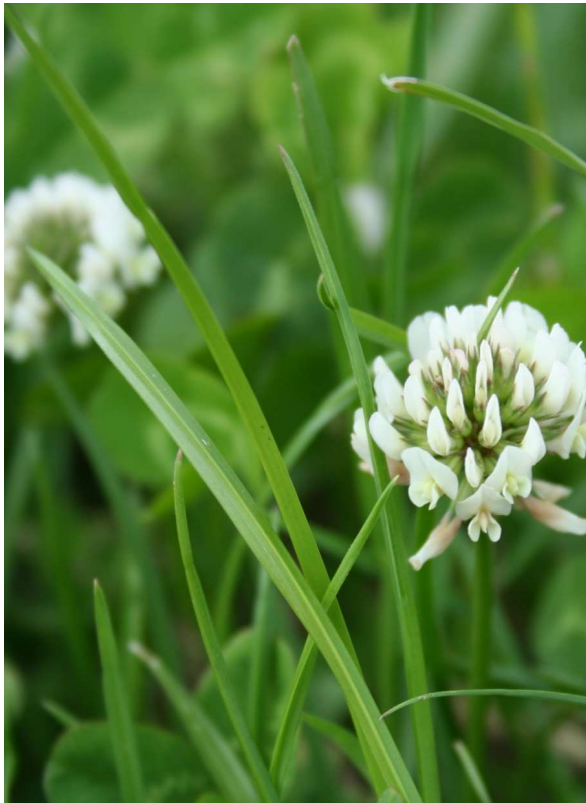
Hovedregler/-principper:

- Du skal bevare og forøge jordens frugtbarhed og biologiske aktivitet, ved at:
 - Dyrke bælgplanter og andre planter til grøngødning.
 - Sørge for et hensigtsmæssigt flerårigt sædskifte.
 - Tilføre husdyrgødning fra økologisk husdyrproduktion, helst komposteret.
 - Tilføre andet organisk materiale fra økologisk produktion, helst komposteret.

OBS bilag 1 er blevet til bilag 2 – men indholdet ift. tilladte ikke-økologisk gødnings- og jordforbedringsmidler ændres ikke i første omgang

Min. 20 % kvælstoffikserende hoved- /mellem-/efterafgrøder i sædskiftet (omdriftsareal)

- En afgrøde der udelukkende består af arter fra ærteblomstfamilien (kløver-/bælgsædsarter).
- Korn- og bælgsædsblandinger med mere end 50 % bælgsæd (antal frø) i blandingen
- Kløvergræs hvor bælgplanterne udgør minimum 15 pct. af frøene i blandingen (alle anbefalede frøblandinger er OK)
- Det skal fremgå af den årlige indberetning

Sædskiftekrav i Brancheanbefaling for kvæg falder væk.

Bælgafgrøder i sædskiftet

- Kravet kan kun opfyldes en gang på samme mark i samme vækstsæson
- Det tæller fx ikke dobbelt at have byg/ært eller ren ært efterfulgt af en kløvergræs/kløver som udlæg/efterafrøde
- Afgrøder der udelukkende består af arter fra ærteblomstfamilien er f.eks. hestebønner, ærter, lupiner, kløver, lucerne mfl.
- Storfrøede arter fra ærteblomstfamilien er f.eks. hestebønner, ærter, lupiner mfl.
- Småfrøede arter fra ærteblomstfamilien er f.eks. kløver, vikke, lucerne, mfl.
- Du kan se en liste over afgrødekoder, der opfylder kravet, i bilag 12

Min. 50 % kulstof-lagrende (C+) afgrøder i produktionsarealet (indberettet areal med omlægningsdato)

- Græs, græsblandinger, kløver og lucerne permanent eller i omdrift
- Udlæg af græs, græsblandinger, kløver, og mellem-/efterafgrøder
- Energiafgrøder, skovkulturer, frugttræer og buske med bunddække af græs.
- Energiafgrøder fx pil/poppel/el
- Skovkulturer >0,5 ha og min. 20 m i bredden. Inkl. skovlandbrug, juletræer, pyntegrønt og anden skovdrift
- Levende hegn, hvis de er indberettet som produktionsareal

Fællesskema 2022 får 1 ny kolonne til N-fiks. og C+ efterafgrøder og udlæg

Økologi - markplan

Mark	Markblok	Afgrøede	Areal fra markkort	Dyrket i lukket system, potter eller container	Omlægningsdato	Indsættelse af FS sidste år	Nedsat omlægningsstid	Konventionelt dyrket mark	Konventionel drift inden 31. dec. 2021	Grønkrav	Autorisationsnummer	Efterafgrøder udlæg
G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	G11	G12	G13
1-C	688187	1 Vårbyg	151,7		dd-mm-åååå <input type="text"/>	☐	Vælg...	☐	dd-mm-åååå <input type="text"/>	☐		vælg...
2-C	68918E	3 Vårhavre	5,52		dd-mm-åååå <input type="text"/>	☐	Vælg...	☐	dd-mm-åååå <input type="text"/>	☐		vælg...
		Sum	157,31 ha			0,00 ha		0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha		

	Rullemenu i kolonne G13	Tæller som kulstoflagrende afgrøede	Tæller som bælgafgrøede
1	Ingen efterafgrøede eller udlæg	0	0
2	Efterafgrøede, som ikke er en bælgafgrøede	1	0
3	Efterafgrøede, som er en bælgafgrøede	1	1
4	Udlæg, som ikke er bælgafgrøede	1	0
5	Udlæg, som er bælgafgrøede	1	1

Udvidet dokumentation for brug af ikke-økologisk gødning

- **Tilladte ikke-økologiske gødningsmidler**
 - Fremgår af bilag 2 i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion med angivelse af evt. betingelser
 - Krav til dokumentation for behov på bedriften (kvoteberegning)
- **Fra 1. januar 2022 udvides kravene**
 - Dokumentere, hvorfor det ikke er muligt at skaffe nok økologisk gødning
 - Udfylde en årlig erklæring om hvorfor det ikke er muligt at skaffe (nok) økologisk gødning

Det er ikke tilladt at afsætte gødning fra bedriften og i stedet købe tilsvarende ikke-økologisk gødning.

Økologi og biogaskytle

Hvis biogasanlægget er certificeret til økologi:

- Økogødning evt. suppleret med bilag 2 produkter
- Økologi% beregnes
- Fuld dokumentation af input (evt. NN via LBST)

Hvis anlægget ikke er certificeret til økologi:

- 0% økologi = Behov skal dokumenteres
- Al husdyrgødning og biomasse beregnes som ikke-økologisk
- Fuld dokumentation af input (evt. NN via LBST)
- Man kan ikke regne med, at der kan modtages ikke-økologisk gødning fra biogas i flere år frem i tiden!

OBS brug af vegetabilsk glycerin kræver garanti for gmo-fri

NY: Erklæring om anvendelse af ikke-økologisk gødning

- Eksterne inputs skal begrænses mest muligt
- Mindst mulig import af ikke-økologisk gødning
- Ved behov for ikke-økologisk gødning, skal du erklære (forklare), at du ikke kan skaffe (nok) økologisk gødning.
- "Du skal vise, at du har gjort dig rimelige bestræbelser på at skaffe gødningen"
- A1 og/eller A2 i blanket "Erklæring om anvendelse af ikke-økologisk gødning" udfyldes. Blanketten kan hentes på LBST.dk

- Som hidtil:
 - Bilag på modtaget ikke-økologisk husdyrgødning
 - Fremgå af logbog for planteavl
 - X i fællesskemaet via Tast selv, hvis du ønsker at bruge ikke-økologisk gødning – uanset mængde

Blanketten ”Erklæring ved behov for ikke-økologisk gødning”

Erklæring ved behov for ikke-økologisk gødning i planperioden 2021-2022	
<p>Denne erklæring skal udfyldes, hvis du anvender ikke-økologisk kvælstofholdig gødning, som er listet i Økologivejledningens Bilag 2. Den skal også udfyldes, hvis du afsætter egen økologisk gødning og modtager ikke-økologisk gødning, herunder også afgasset biomasse. Erklæringen skal fremvises i forbindelse med økologikontrollen.</p> <p>A.1: Skal udfyldes, når du anvender ikke-økologisk gødning. A.2: Skal udfyldes, når du anvender ikke-økologisk afgasset biomasse. B.1: Skal udfyldes, hvis du afsætter egen økologisk gødning og i stedet anvender ikke-økologisk gødning. B.2: Skal udfyldes, hvis du afsætter egen økologisk gødning og i stedet anvender ikke-økologisk afgasset biomasse.</p>	
	Angiv din begrundelse her
A.1 Der er ikke anvendt økologisk gødning	
A.2 Aftale med biogasanlæg om at modtage ikke-økologisk afgasset biomasse	
B.1 Behov for at afsætte egen økologisk gødning og anvende ikke-økologisk gødning	
B.2 Behov for at afsætte egen økologisk gødning og modtage ikke-økologisk afgasset biomasse	
Certificeringsnr:	Dato:

- Skal fremvises ved økologikontrol

Du må ikke afsætte økologisk gødning fra din bedrift og i stedet købe tilsvarende ikke-økologisk gødning

Der vil dog være en række undtagelser/muligheder for dette:

- Hvis din egen gødnings næringsstofsammensætning er for skæv ift. planternes behov – f.eks. stort indhold af fosfor
- Forebyggelse af parasittryk på afgræsningsmarker
- Hvis du samarbejder med et biogasanlæg (næringsstoffer er nemmere at optage for planterne) **OBS hvis det er ikke-økologisk gødning, der kommer retur!**
- Erklæringen "Behov for ikke-økologisk gødning" punkt B.1 og B.2 udfyldes

OrganicXseeds og ændringer ift. omlægningsfrø m.v.

- Økologiske frø skal anvendes frem for omlægningsfrø
- Frø fra marker i 1. omlægningsår kan ikke længere anvendes (overgangsperiode i 2022)
- Mængde af udsæd angives
- Flere afgrøder skal i kategori 1, hvor der ikke er mulighed for dispensation – som udgangspunkt
- Min. 70 % øko-frø i græsblandinger (DK har nu næsten 100 % øko-frø i kløvergræsblandinger)
- 100% økologisk frø i 2036
- Nye regler for småplanter – afventer afklaring i EU

organicXseeds

Hurtig søgning

Afgrøde

Sort >

Kategorisøgning

Vælg kategori

Velkommen til OrganicXseeds Danmarks officielle danske database over til økologiske frø

Denne database er et krav i EU-forordning (EF) nr. 834/2007 og 889/2008 til brug af frø og læggekartofler i økologisk landbrug. Databasen er udviklet af Landbrugsstyrelsen i samarbejde med FiBL.

Hjemmesiden er designet til at blive brugt af økologer til at finde økologiske frøfirmaer der ønsker at sælge certificeret økologiske materiale. Hvis du finder, at de sorter, du har brug for, ikke er tilgængelige, skal du søge Landbrugsstyrelsen før du køber ikke-økologiske materiale.

Vi vil gøre vores bedste for at holde databasen så opdateret som muligt. Hvis der er eventuelle fejl vedrørende tilgængeligheden af sorter på jordbrugsstyrelsen kan ikke holdes ansvarlige for det anvendte frø og de valgte sorter.

Hvis du er et frøleverandør, der sælger økologiske frø i erhvervsmandatet, og ikke er registreret på organicXseeds, så send venligst en mail til dat@jordbrugsstyrelsen.dk.

Brancheanbefalinger om begrænset brug af ikke- økologisk husdyrgødning

Brancheanbefalinger for kvæg (mælk og kød) og gris fra
gødningsåret 2022/23 med start 1. august 2022

Økologi-/tilskudsregler for ikke-økologisk kvælstof

1982-2001 – LØJ-regler: Import reguleret af foderforbrug (25-70 kg total-N)

1988 – Statsregler: 25% af N-kvoten

2002 – 70 kg total-N (140 kg total-N i økologibekg. og EL)

2014 – Op til 140 kg total-N (bælgplante- og sædskiftekrav)

2016 – 50 kg udnyttet-N. op til 100 kg udn-N (bælgplante- og sædskiftekrav)

2021 – 65/107 kg udn-N. (bælgplante- og sædskiftekrav i Brancheanbefaling for kvæg)

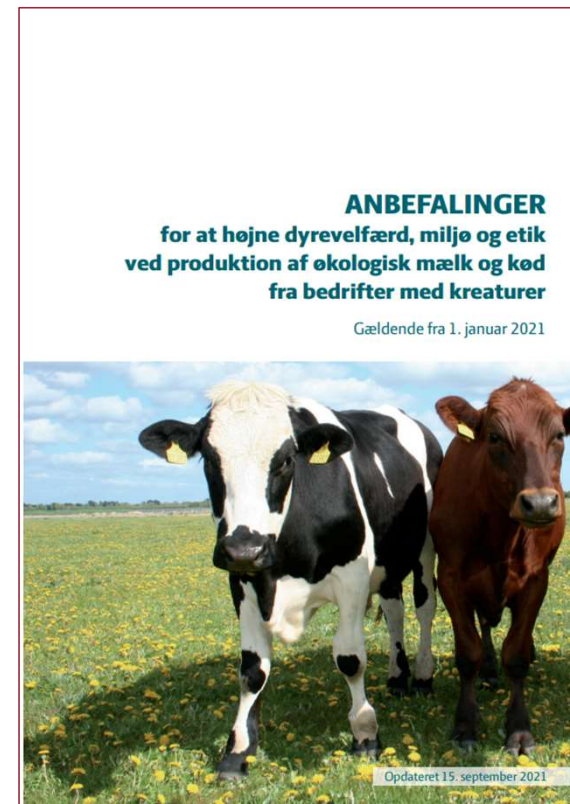
2022 – Begrundelse for behov for import (på skrift)

2023 – Brancheanbefaling: 43 kg udn-N i "rå" gylle + bilag 1 (2 i ny vejl.) produkter

Sædskiftekrav ved mere end 54 kg udn.-N/ha falder væk

- 1. januar 2022
- Sædskiftekrav indføres for alle økologer i økologireglerne
- Sædskiftekrav i Brancheanbefalingen for kvæg ved brug af mere end 54 kg udn.-N/ha ophører

Ind/udfasningsmodellen - Brancheanbefalinger for kvæg og gris fra 2022/23

Ikke-økologisk husdyrgødning

- Skærpede lofter fra 1. august 2022
- Max 43 kg udnyttet N/ha når uafgasset
- Max 65 kg udnyttet N/ha (afgasset og uafgasset)

Økologisk husdyrgødning/-biomasse og tilladte gødningstyper fra bilag 2

- Max 65 eller 107 kg udnyttet N/ha i alt

Økologisk husdyrgødning/-biomasse leveret fra bedriften til biogas er undtaget

- Der kan altid tages samme mængde N tilbage fra biogasanlægget, som modtager evt. må have afleveret i form af økologisk biomasse eller husdyrgødning "Balance-N". [OBS øko-regler, hvis det er ikke-økologisk gødning, der kommer retur!](#)

Indkøb af foder på kvæg/grisebedriften

- Hvis der anvendes korn dyrket i DK – uanset evt. mellemlid – finder samme krav anvendelse. Hvis det ikke kan dokumenteres via faktura, anvendes en tro og love-erklæring

Muligheder for økologer i ECO-scheme i 2023

CAP-strategisk plan til Kommissionen inden nytår 2022

Godkendelse af plan fra Kommissionen

1. januar 2023 – ny landbrugspolitik træder i kraft

Basis-indkomststøtte – BISS – 9 GLM-krav

1. Opretholdelse af permanente græsarealer – må højst falde med 5 pct. ifht. referenceåret 2018 - **økologer er ikke undtaget**
2. Minimum beskyttelse af vådområder og tørveområder
3. Forbud mod afbrænding af stubmarker
4. Anlæggelse af 3 meter bræmmer langs vandløb
5. Egnet jordbearbejdning eller andre egnede dyrkningsteknikker til mindskelse af risikoen for jordforringelse, under hensyntagen til hældning.
6. Minimum 60 % plantedække i de mest følsomme perioder
7. Årlig afgrødevariation – **økologer er undtaget**
8. Udlægning af mindst 4 pct. ikke-produktive elementer
9. Forbud mod omlægning af permanent græsarealer i Natura 2000-områder

GLM 8: udlægning af mindst 4 pct. ikke-produktive elementer på omdriftsarealer, bevarelse af landskabstræk og forbud mod klipning af hække og træer i fuglenes yngletid

- Krav om mindst 4 pct. af omdriftsarealet består af:
 - Brak eller Markbræmmer, inkl. 3 meter bræmmer efter GLM4
 - Småbiotoper, både nyetablerede og eksisterende markkrat og damme (huller i marken). Markkrat kan også være vildt- og bivenlige tiltag – **men ikke læhegn**
 - GLM-søer og fortidsminder
 - **Efterafgrøder/græsudlæg kan ikke anvendes!**
- Må ikke inddrages til landbrugsaktivitet i hele kalenderåret – **der må ikke gå dyr på arealerne!**
- Skal indtegnes
- Ingen undtages kravet – dvs. gælder også for økologiske bedrifter og mindre bedrifter

LBST's oplæg til 6 eco-schemes i CAP-plan 2023-27

Overlap på samme mark mulig (+/-)	FORVENTET tilskudsniveau, kr./ha	Økologisk arealstøtte	Miljø- og klimavenligt græs	Ekstensivering med slæt	Planteproduktion	Biodiversitet	Målrettet regulering
Økologisk arealtilskud	Basis:870 kr. N-tillæg: 650/500 kr. Frugt/bær:4.000 kr. Omlægning: 1600/1200 til alle/ingen	1/1 til 31/12	+	-	+	-	-
Miljø- og klimavenligt græs	1.500 kr. (750 kr. i 2027)	+	Græs>2 år (kompensation til kvæg)	-	-	-	-
Ekstensivering med slæt	3.000 kr.	-	-	38.000 ha lavbund	-	-	-
Planteproduktion	640 – 960 kr.	+	-	-	Ekstra afgrøde *-	-	-
Biodiversitet	2.300 kr.	-	-	-	-	Udover 4% i GLM 8	-
Målrettet regul.	700-950 kr.	-	-	-	-	-	Først fra 2026

*) kompensation til kartoffel/sukkerroe. Ekstra afgrøde skal enten være "frugt og bær, grøntsager, oliefrø (ikke raps), visse bælgssæd, rodfrugter, hør og hamp samt kartofler" udover GLM 7

Ansøgningsrunde 2021 for nye tilsagn til Økologisk arealtilskud samt Pleje af græs og naturarealer

Ansøgning i perioden 1. oktober til og med 17. december 2021

- Tilsagnsstart pr. 1. september 2021 – hvor arealet skal være indberettet og påbegyndt omlægning
- Økologisk Arealtilskud 3-årigt tilsagn
- Pleje af græs fortsat 5-årige tilsagn

ADVARSEL - tilsagnsoversigten vil ikke være opdateret inden ansøgningsfristen – fx mangler en række producentskifter

- Ingen ansøgning til ØA i 2022 – **men ansøgning om N-tillæg og frugt/bær tillæg bliver muligt til eksisterende tilsagn**
- I 2023 skal ØA søges som et 1-årigt eco-scheme
- Krav om økologisk drift i hele kalenderåret

Tak for opmærksomheden

Gødning til økologer - Importmuligheder

Økologisk gødning

Tilskudsbe­grænsning 107 kg N

Blanding af økologisk gødning og recirkulerede næringsstoffer fra bilag I

107 kg N

